Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 10. septembra 2024*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika (SZBP) – Reštriktívne opatrenia s ohľadom na konanie Ruskej federácie, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine – Rozhodnutie 2014/512/SZBP – Článok 2 ods. 2 písm. a) – Právomoc Súdneho dvora – Článok 24 ods. 1 druhý pododsek posledná veta ZEÚ – Článok 275 ZFEÚ – Článok 215 ZFEÚ – Článok 17 Charty základných práv Európskej únie – Právo vlastniť majetok – Zásady právnej istoty a zákonnosti trestov – Sprostredkovateľské služby v súvislosti s vojenským materiálom – Zákaz poskytovania takýchto služieb – Neoznámenie príslušným vnútroštátnym orgánom – Priestupok – Pokuta – Automatické zhabanie súm prijatých ako protihodnota za zakázanú transakciu“

Vo veci C-351/22,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Tribunalul București (Vyšší súd Bukurešť, Rumunsko) z 2. novembra 2021 a doručený Súdnemu dvoru 31. mája 2022, ktorý súvisí s konaním

Neves 77 Solutions SRL

proti

Agenția Națională de Administrare Fiscală – Direcția Generală Antifraudă Fiscală,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda K. Lenaerts, podpredseda L. Bay Larsen, predsedovia komôr A. Arabadžiev, A. Prechal, K. Jürimäe, T. von Danwitz (spravodajca), Z. Csehi a O. Spineanu-Matei, sudcovia J.-C. Bonichot, S. Rodin, I. Jarukaitis, A. Kumin a M. Gavalec,

generálna advokátka: T. Ćapeta,

tajomník: K. Hötzel, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 27. júna 2023,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– Neves 77 Solutions SRL, v zastúpení: S. Donescu, avocată,

* Jazyk konania: rumunčina.

– rumunská vláda, v zastúpení: E. Gane, L. Ghiță a O.-C. Ichim, splnomocnené zástupkyne,

– holandská vláda, v zastúpení: M. K. Bulterman, splnomocnená zástupkyňa,

– rakúska vláda, v zastúpení: J. Schmoll a E. Samoilova, splnomocnené zástupkyne, ako aj M. Meisel, znalec,

– Rada Európskej únie, v zastúpení: M. Bishop a A. Ștefănuc, splnomocnení zástupcovia,

– Európska komisia, v zastúpení: J.-F. Brakeland, M. Carpus Carcea, L. Gussetti a Y. Marinova, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní z 23. novembra 2023,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 2 ods. 2 písm. a), ako aj článkov 5 a 7 rozhodnutia Rady 2014/512/SZBP z 31. júla 2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine (Ú. v. EÚ L 229, 2014, s. 13), zmeneného rozhodnutím Rady 2014/659/SZBP z 8. septembra 2014 (Ú. v. EÚ L 271, 2014, s. 54) (ďalej len „rozhodnutie 2014/512“), v spojení so zásadami právnej istoty a zákonnosti trestov.

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou Neves 77 Solutions SRL (ďalej len „Neves“) na jednej strane a Agenția Națională de Administrare Fiscală – Direcția Generală Antifraudă Fiscală (Národná agentúra pre daňovú správu – Generálne riaditeľstvo pre daňové podvody, Rumunsko) (ďalej len „ANAF“) na druhej strane vo veci zápisnice o správnom priestupku, ktorou sa tejto spoločnosti uložila pokuta a zhabanie súm prijatých za sprostredkovanie, a to pre porušenie najmä článku 2 ods. 2 písm. a) rozhodnutia 2014/512.

Právny rámec

Právo Únie

Zmluva o EÚ a Zmluva o fungovaní EÚ

3 Hlava V Zmluvy o EÚ je nazvaná „Všeobecné ustanovenia o vonkajšej činnosti [Európskej] Únie a osobitné ustanovenia o spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike“. V kapitole 2 tejto hlavy s názvom „Osobitné ustanovenia o spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike“ článok 24 ods. 1 druhý pododsek uvádza:

„Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika podlieha osobitným pravidlám a postupom. Vymedzuje a vykonáva ju jednomyseľne Európska rada a Rada [Európskej únie] s výnimkou prípadov, keď sa v zmluvách ustanovuje inak. Prijatie legislatívneho aktu sa vylučuje. Spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku uskutočňuje vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a členské štáty v súlade so zmluvami. Osobitná úloha Európskeho parlamentu a [Európskej k]omisie v tejto oblasti je vymedzená v zmluvách. Súdny dvor Európskej únie nemá vo vzťahu k týmto

ustanoveniam právomoc s výnimkou jeho právomoci monitorovať súlad s článkom 40 [ZEÚ] a preskúmavať zákonnosť niektorých rozhodnutí, ako sa ustanovuje v článku 275 druhom odseku [ZFEÚ].“

4 Článok 40 ZEÚ, ktorý sa tiež nachádza v tejto kapitole 2, stanovuje:

Uskutočňovaním spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky nie je dotknuté uplatňovanie postupov a rozsah právomocí inštitúcií ustanovených zmluvami na výkon právomocí Únie uvedených v článkoch 3 až 6 [ZFEÚ].

Rovnako nie je uskutočňovaním politík uvedených v týchto článkoch dotknuté uplatňovanie postupov a rozsah právomocí inštitúcií ustanovených zmluvami na výkon právomocí Únie podľa tejto kapitoly.“

5 Piata časť Zmluvy o fungovaní EÚ sa týka vonkajšej činnosti Únie. Článok 215 ZFEÚ, nachádzajúci sa v hlave IV tejto piatej časti s názvom „Reštriktívne opatrenia“, stanovuje:

„1. Ak rozhodnutie prijaté v súlade s kapitolou 2 hlavy V Zmluvy o [EÚ] ustanovuje prerušenie alebo čiastočné alebo úplné obmedzenie hospodárskych a finančných vzťahov s jednou alebo viacerými tretími krajinami, Rada prijme kvalifikovanou väčšinou na základe spoločného návrhu vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a Komisie potrebné opatrenia. Informuje o nich Európsky parlament.

2. Ak tak ustanovuje rozhodnutie prijaté v súlade s kapitolou 2 hlavy V Zmluvy o [EÚ], Rada môže v súlade s postupom uvedeným v odseku 1 prijať reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám, skupinám alebo neštátnym subjektom.

…“

6 Šiesta časť Zmluvy o fungovaní EÚ obsahuje inštitucionálne a finančné ustanovenia. Hlava I tejto šiestej časti je nazvaná „Ustanovenia o orgánoch“. Oddiel 5 tejto hlavy I týkajúci sa Súdneho dvora Európskej únie obsahuje článok 275 ZFEÚ, ktorý znie:

„Súdny dvor Európskej únie nemá právomoc, pokiaľ ide o ustanovenia týkajúce sa spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, ani pokiaľ ide o akty prijaté na ich základe.

Súdny dvor Európskej únie má však právomoc dohliadať na dodržiavanie článku 40 [ZEÚ] a rozhodovať o žalobách podaných v súlade s podmienkami ustanovenými v článku 263 štvrtom odseku [ZFEÚ], ktorými sa preskúmava zákonnosť rozhodnutí upravujúcich reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám, ktoré boli prijaté Radou na základe hlavy V kapitoly 2 Zmluvy o [EÚ].“

Rozhodnutie 2014/512

7 Článok 2 rozhodnutia 2014/512 stanovuje:

„1. Zakazuje sa priamy alebo nepriamy predaj, dodávka, prevod alebo vývoz všetkých druhov zbraní a súvisiaceho materiálu vrátane zbraní a streliva, vojenských vozidiel a vybavenia, polovojenského vybavenia a náhradných dielov pre ne do Ruska štátnymi príslušníkmi členských

štátov alebo z územia členských štátov, alebo prostredníctvom plavidiel alebo lietadiel registrovaných v členských štátoch, a to bez ohľadu na to, či uvedený tovar pochádza z ich územia.

2. Zakazuje sa:

a) poskytovať technickú pomoc, sprostredkovateľské služby alebo iné služby v súvislosti [s] vojenskými aktivitami a poskytovať, vyrábať, udržiavať a používať zbrane všetkých druhov a súvisiaceho materiálu vrátane zbraní a streliva, vojenských vozidiel a vybavenia, polovojenského vybavenia a náhradných dielov pre ne, a to priamo alebo nepriamo akejkoľvek fyzickej alebo právnickej osobe, subjektu alebo orgánu v Rusku alebo na použitie v Rusku;

…“

8 Podľa článku 5 tohto rozhodnutia:

„S cieľom maximalizovať účinok opatrení uvedených v tomto rozhodnutí Únia nabáda tretie štáty, aby prijali podobné reštriktívne opatrenia, aké sa ustanovili týmto rozhodnutím.“

9 Článok 7 uvedeného rozhodnutia stanovuje:

„1. Neuznajú sa žiadne nároky v súvislosti so žiadnou zmluvou alebo transakciou, ktorých plnenie bolo úplne alebo čiastočne, priamo alebo nepriamo dotknuté opatreniami uloženými podľa tohto rozhodnutia, vrátane nárokov na náhradu škody alebo akýchkoľvek iných nárokov tohto druhu, ako je napríklad nárok na kompenzáciu alebo pohľadávka so zárukou, predovšetkým nárok na predĺženie platnosti alebo vyplatenie dlhopisu, záruky alebo zabezpečenia, najmä finančnej záruky alebo finančného zabezpečenia v akejkoľvek forme, ak ich predložia:

a) subjekty uvedené v článku 1 ods. 1 písm. b) alebo c) a v článku 1 ods. 2 písm. c) alebo d) alebo v prílohe I, II, III alebo IV[;]

b) akákoľvek iná ruská osoba, subjekt alebo orgán; alebo

c) akákoľvek osoba, subjekt alebo orgán konajúce prostredníctvom alebo v mene jednej z osôb, subjektov alebo orgánov uvedených v písm. a) alebo b) tohto odseku.

2. Pri akomkoľvek konaní, ktorého cieľom je vymáhanie pohľadávky, nesie dôkazné bremeno o tom, že uspokojenie tejto pohľadávky nie je odsekom 1 zakázané, osoba, ktorá túto pohľadávku vymáha.

3. Týmto článkom nie je dotknuté právo osôb, subjektov a orgánov uvedených v odseku 1 na súdne preskúmanie zákonnosti neplnenia zmluvných záväzkov v súlade s týmto rozhodnutím.“

Nariadenie (EÚ) č. 833/2014

10 Článok 1 nariadenia Rady (EÚ) č. 833/2014 z 31. júla 2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine (Ú. v. EÚ L 229, 2014, s. 1), stanovuje:

„Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

…

d) ‚sprostredkovateľské služby':
   i) rokovanie o transakciách alebo dojednávanie transakcií na účely nákupu, predaja alebo dodávky tovaru a technológií alebo finančných a technických služieb, a to aj z tretej krajiny do akejkoľvek inej tretej krajiny alebo
   ii) predaj alebo nákup tovaru a technológií alebo finančných a technických služieb vrátane tých, ktoré sa nachádzajú v tretích krajinách, na účely ich prepravy do inej tretej krajiny;

…"

11 Podľa článku 4 ods. 1 písm. a) tohto nariadenia:

„Je zakázané:

a) priamo alebo nepriamo poskytovať technickú pomoc v súvislosti s tovarom a technológiami uvedenými v Spoločnom zozname vojenského materiálu… alebo v súvislosti s poskytovaním, výrobou, údržbou a používaním tovaru uvedeného v tomto zozname, akejkoľvek fyzickej alebo právnickej osobe, subjektu alebo orgánu v Rusku alebo na použitie v Rusku."

Nariadenie (EÚ) 2023/1214

12 Článok 1 bod 19 nariadenia Rady (EÚ) 2023/1214 z 23. júna 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 833/2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine (Ú. v. EÚ L 159 I, 2023, s. 1), nahradil znenie článku 4 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 833/2014 pridaním slovného spojenia „a sprostredkovateľské služby" takto:

„Je zakázané:

a) priamo alebo nepriamo poskytovať technickú pomoc a sprostredkovateľské služby v súvislosti s tovarom a technológiami uvedenými v Spoločnom zozname vojenského materiálu… alebo v súvislosti s poskytovaním, výrobou, údržbou a používaním tovaru uvedeného v tomto zozname, akejkoľvek fyzickej alebo právnickej osobe, subjektu alebo orgánu v Rusku alebo na použitie v Rusku."

Spoločná pozícia 2008/944/SZBP

13 Podľa článku 12 spoločnej pozície Rady 2008/944/SZBP z 8. decembra 2008, ktorou sa vymedzujú spoločné pravidlá upravujúce kontrolu vývozu vojenskej technológie a materiálu (Ú. v. EÚ L 335, 2008, s. 99):

„Členské štáty zabezpečia, aby im ich vnútroštátne právne predpisy umožňovali kontrolu vývozu technológie alebo materiálu uvedeného v Spoločnom zozname vojenského materiálu EÚ. Spoločný zoznam vojenského materiálu EÚ slúži ako orientačný bod pre vnútroštátne zoznamy vojenskej technológie a materiálu členských štátov, priamo ich však nenahrádza.“

Spoločný zoznam vojenského materiálu Európskej únie

14 Dňa 26. februára 2018 Rada prijala nové znenie Spoločného zoznamu vojenského materiálu Európskej únie (Ú. v. EÚ C 98, 2018, s. 1) uvedeného v článku 12 spoločnej pozície 2008/944. Dňa 18. februára 2019 Rada prijala aktualizované znenie tohto zoznamu (Ú. v. EÚ C 95, 2019, s. 1).

15 Bod „VM 11“ uvedeného zoznamu v týchto dvoch verziách obsahoval výpočet elektronických zariadení, „kozmické lode“ a súčasti neuvedené v iných položkách Spoločného zoznamu vojenského materiálu Európskej únie.

Rumunské právo

OUG č. 202/2008

16 Článok 1 ods. 1 Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 202/2008 privind punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale (mimoriadne nariadenie vlády č. 202/2008 o uplatňovaní medzinárodných sankcií) zo 4. decembra 2008 (*Monitorul Oficial al României*, časť I, č. 825 z 8. decembra 2008) (ďalej len „OUG č. 202/2008“) stanovuje:

„Toto mimoriadne nariadenie upravuje vnútroštátne pravidlá uplatňovania medzinárodných sankcií uložených:

a) rezolúciami Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov alebo inými aktmi prijatými na základe článku 41 Charty Organizácie Spojených národov;

b) nariadeniami, rozhodnutiami, spoločnými pozíciami, jednotnými akciami a inými právnymi nástrojmi Európskej únie.“

17 Podľa článku 3 OUG č. 202/2008:

„1. Akty uvedené v článku 1 ods. 1 sú podľa vnútroštátneho práva záväzné pre všetky rumunské orgány a verejné inštitúcie, ako aj pre rumunské fyzické alebo právnické osoby alebo osoby, ktoré sa nachádzajú na území Rumunska, v súlade s pravidlami stanovujúcimi právny režim pre každú kategóriu aktov.

2. Na odôvodnenie neuplatnenia medzinárodných sankcií uvedených v článku 1 ods. 1 sa nemožno odvolávať na vnútroštátne právne predpisy.“

18 Článok 7 OUG č. 202/2008 stanovuje:

„1. Každá osoba, ktorá má údaje a informácie týkajúce sa označených osôb alebo subjektov, ktorá má v držbe alebo kontroluje majetok alebo ktorá má údaje a informácie o ňom, o transakciách súvisiacich s majetkom alebo o transakciách týkajúcich sa označených osôb alebo subjektov, je povinná o tom informovať príslušný orgán v súlade s týmto mimoriadnym nariadením hneď, ako sa dozvie o existencii situácie, ktorá si vyžaduje túto informáciu.

2. Ak orgán verejnej moci alebo inštitúcia, ktorá bola informovaná podľa odseku 1, zistí, že nie je orgánom príslušným podľa tohto mimoriadneho nariadenia, zašle túto informáciu príslušnému orgánu do 24 hodín. Ak príslušný orgán nie je možné identifikovať, informácie sa postúpia ministerstvu zahraničných vecí ako koordinátorovi medziinštitucionálneho výboru uvedeného v článku 13.

3. Informácie musia obsahovať minimálne údaje umožňujúce identifikovať a kontaktovať ich autora.“

19 Článok 24 ods. 1 OUG č. 202/2008 znie:

„Fyzické alebo právnické osoby, ktoré sa vzhľadom na to, že uzavreli právny vzťah alebo sa nachádzajú v skutkovej situácii v súvislosti s akýmkoľvek majetkom, ktorý je predmetom medzinárodnej sankcie, dozvedeli o existencii situácií vyžadujúcich informovanie alebo zápis podľa článku 7 alebo článku 18, sú povinné bezodkladne a bez predchádzajúceho oznámenia príslušným orgánom zdržať sa akejkoľvek inej transakcie s týmto majetkom, než sú transakcie, ktoré sú uvedené v tomto mimoriadnom nariadení, a bezodkladne o tom informovať príslušné orgány.“

20 Článok 26 ods. 1 písm. b) OUG č. 202/2008 stanovuje:

„Nasledujúce porušenia predstavujú priestupky, za ktoré možno uložiť pokutu od 10 000 do 30 000 [rumunských lei (RON)], ako aj zhabanie majetku určeného na spáchanie priestupku, použitého na spáchanie priestupku alebo z neho pochádzajúceho:

…

b) nesplnenie povinnosti stanovenej v článku 24 ods. 1, ak skutok nie je trestným činom.“

Vyhlášky č. 156/2018 a č. 901/2019

21 Ordinul ministrului afacerilor externe nr. 156/2018 pentru aprobarea Listei cuprinzând produsele militare supuse regimului de control al exporturilor, importurilor și altor operațiuni (vyhláška ministra zahraničných vecí č. 156/2018 o schválení zoznamu vojenských výrobkov podliehajúcich režimu kontroly vývozu, dovozu a iných transakcií) z 18. januára 2018 (*Monitorul Oficial al României*, časť I, č. 86 z 30. januára 2018, ďalej len „vyhláška č. 156/2018“), účinná od 5. marca 2018 do 4. júla 2019, bola zrušená a nahradená Ordinul ministrului afacerilor externe nr. 901/2019 pentru aprobarea Listei cuprinzând produsele militare supuse regimului de control al exporturilor, importurilor și altor operațiuni (vyhláška ministra zahraničných vecí č. 901/2019 o schválení zoznamu vojenských výrobkov podliehajúcich režimu kontroly vývozu, dovozu a iných transakcií) zo 4. júna 2019 (*Monitorul Oficial al României*, časť I, č. 477 z 12. júna 2019, ďalej len „vyhláška č. 901/2019“), platnou od 5. júla 2019 do 6. októbra 2021.

22 Kategória „VM 11“ týchto vyhlášok obsahovala zoznam elektronických zariadení, „kozmické lode“ a súčasti neuvedené v zozname stanovenom uvedenými vyhláškami.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

23 Spoločnosť Neves, ktorej hlavnou činnosťou je sprostredkovanie predaja výrobkov v oblasti letectva, slúžila ako sprostredkovateľ pre transakciu medzi ukrajinskou spoločnosťou SFTE Spetstechnoexport (ďalej len „SFTE“) a indickou spoločnosťou.

24 Dňa 4. januára 2019 Neves ako predávajúci uzavrela so spoločnosťou SFTE ako kupujúcim zmluvu o prevode vlastníckeho práva k 32 rádiostaniciam R-800L2E, ktoré mali byť dodané do Spojených arabských emirátov (ďalej len „zmluva zo 4. januára 2019“). Dňa 8. januára 2019 Neves nakúpila od portugalskej spoločnosti týchto 32 rádiostaníc, z ktorých 20 bolo vyrobených v Rusku a vyvezených do Spojených arabských emirátov. Následne na žiadosť spoločnosti SFTE Neves previedla uvedených 32 rádiostaníc na túto indickú spoločnosť, ktorá ich prijala 31. januára 2019.

25 Listami z 26. a 29. júla 2019 Departamentul pentru Controlul Exporturilor (ANCEX) din cadrul Ministerului Afacerilor Externe [odbor pre kontrolu vývozu (ANCEX) ministerstva zahraničných vecí, Rumunsko] (ďalej len „ANCEX“) informoval Neves, že rádiostanice R-800L2E patria do kategórie VM 11 zoznamu vojenských výrobkov schváleného vyhláškou č. 901/2019, že obchodné transakcie týkajúce sa týchto výrobkov sa môžu vykonávať len na základe registrácie a licencií, ktoré vydal tento odbor podľa Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 158/1999 privind regimul de control al exporturilor, importurilor și altor operațiuni cu produse militare (mimoriadne nariadenie vlády č. 158/1999, ktorým sa upravuje režim kontroly vývozu, dovozu a iných transakcií s vojenskými výrobkami), a že na sprostredkovateľské transakcie týkajúce sa týchto rádiostaníc sa vzťahuje rozhodnutie 2014/512.

26 V odpovedi na tieto listy Neves spochybnila vojenskú povahu uvedených rádiostaníc a uviedla, že vyhláška č. 901/2019 sa v čase ich dodania neuplatňovala. Neves dodala, že ani článok 2 ods. 2 písm. a) rozhodnutia 2014/512 sa neuplatňuje, pretože tieto rádiostanice neboli predané do Ruska, keďže boli dodané do Indie.

27 V dňoch 6. a 9. augusta 2019 Neves dostala od spoločnosti SFTE v uvedenom poradí sumy 577 746,08 eura ako zálohu a 2 407 215,32 eura ako platbu za tovar dodaný v súlade so zmluvou zo 4. januára 2019.

28 Dňa 12. mája 2020 ANAF vyhotovila zápisnicu o priestupku v súlade s článkom 26 ods. 1 písm. b) OUG č. 202/2008, v ktorej uložila spoločnosti Neves v prvom rade pokutu za priestupok vo výške 30 000 rumunských lei (RON) (približne 6 066 eur) a dodatočne zhabala celú sumu 14 113 003 RON (približne 2 984 961,40 eura) prijatú v dňoch 6. a 9. augusta 2019 na základe zmluvy zo 4. januára 2019.

29 ANAF sa domnievala, že Neves porušila článok 2 ods. 2 písm. a) rozhodnutia 2014/512, ako aj článok 3 ods. 1, článok 7 ods. 1 a článok 24 ods. 1 OUG č. 202/2008. V prílohe k tejto zápisnici najmä spresnila, že hoci Neves listom z 27. júna 2019 informovala ANCEX, že krajinou pôvodu rádiostaníc bola Ruská federácia, pokračovala v plnení tejto zmluvy a prijala túto sumu napriek listom ANCEX z 26. a 29. júla 2019.

30 Neves podala žalobu o neplatnosť uvedenej zápisnice na Judecătoria Sectorului 1 București (Súd prvej inštancie [obvod 1] Bukurešť, Rumunsko), ktorý túto žalobu zamietol rozsudkom z 2. novembra 2020.

31 Tribunalul Bucureşti (Vyšší súd Bukurešť, Rumunsko), ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, koná vo veci odvolania proti tomuto rozsudku, ktoré podala spoločnosť Neves. Neves predovšetkým spochybňuje, že sa dopustila priestupku, ktorý jej vytýka ANAF, a subsidiárne tvrdí, že opatrenie zhabania, ktoré jej bolo uložené z dôvodu tohto priestupku, nie je primerané a predstavuje porušenie jej vlastníckeho práva zaručeného článkom 1 dodatkového protokolu č. 1 k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného v Paríži 20. marca 1952 (ďalej len „prvý dodatkový protokol“).

32 Vnútroštátny súd sa domnieva, že Súdny dvor vo svojej judikatúre, najmä v rozsudku z 28. marca 2017, Rosneft (C-72/15, EU:C:2017:236), zatiaľ nevykladal článok 2 ods. 2 písm. a) rozhodnutia 2014/512 a že je potrebné objasniť najmä to, či toto rozhodnutie umožňuje také opatrenie úplného zhabania, o aké ide vo veci samej. Uvedený súd sa tiež pýta na primeranosť tohto opatrenia, najmä vzhľadom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva.

33 Za týchto okolností Tribunalul București (Vyšší súd Bukurešť) prerušil konanie a položil Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa [rozhodnutie 2014/512], najmä jeho články 5 a 7, vzhľadom na zásady právnej istoty a [zásadu zákonnosti trestov (*nulla poena sine lege*)] vykladať v tom zmysle, že umožňuje (ako občianskoprávnu sankciu) vnútroštátne opatrenie, ktorým sa povoľuje zhabanie všetkých peňažných prostriedkov vyplývajúcich z transakcie, akou je transakcia uvedená v článku 2 ods. 2 písm. a) [rozhodnutia 2014/512], ak sa preukáže, že bol spáchaný skutok, ktorý je podľa vnútroštátneho práva kvalifikovaný ako priestupok?

2. Má sa článok 5 [rozhodnutia 2014/512] vykladať v tom zmysle, že umožňuje členským štátom prijať vnútroštátne opatrenia, ktoré stanovujú automatické zhabanie akejkoľvek sumy vyplývajúcej z porušenia povinnosti oznámiť transakciu, ktorá patrí do pôsobnosti článku 2 ods. 2 písm. a) [rozhodnutia 2014/512]?

3. Uplatňuje sa zákaz uvedený v článku 2 ods. 2 písm. a) [rozhodnutia 2014/512], ak tovar predstavujúci vojenské vybavenie, ktorý bol predmetom sprostredkovateľských transakcií, nebol nikdy fyzicky dovezený na územie členského štátu?“

O právomoci Súdneho dvora

34 Rumunská a holandská vláda, ako aj Rada sa domnievajú, že podľa článku 24 ods. 1 druhého pododseku poslednej vety ZEÚ a článku 275 ZFEÚ Súdny dvor nemá právomoc vykladať ustanovenie so všeobecnou pôsobnosťou patriace do oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP), ktoré slúži ako základ pre vnútroštátne sankčné opatrenia, akým je článok 2 ods. 2 písm. a) rozhodnutia 2014/512. Neves, rakúska vláda a Komisia sa domnievajú, že Súdny dvor má právomoc vykladať takéto ustanovenie.

35 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa článku 24 ods. 1 druhého pododseku poslednej vety ZEÚ a článku 275 prvého odseku ZFEÚ Súdny dvor v zásade nemá právomoc, pokiaľ ide o ustanovenia týkajúce sa SZBP, ani pokiaľ ide o akty prijaté na základe týchto ustanovení. Tieto

ustanovenia zavádzajú výnimku z pravidla o všeobecnej právomoci, ktorú článok 19 ZEÚ priznáva Súdnemu dvoru na zabezpečenie dodržiavania práva pri výklade a uplatňovaní Zmlúv, a preto sa musia vykladať reštriktívne (rozsudky z 24. júna 2014, Parlament/Rada, C-658/11, EU:C:2014:2025, body 69 a 70; z 19. júla 2016, H/Rada a i., C-455/14 P, EU:C:2016:569, body 39 a 40, ako aj zo 6. októbra 2020, Bank Refah Kargaran/Rada, C-134/19 P, EU:C:2020:793, body 26 a 32).

36 Okrem toho článok 24 ods. 1 druhý pododsek posledná veta ZEÚ a článok 275 druhý odsek ZFEÚ výslovne stanovujú dve výnimky z tejto zásady, a to právomoc Súdneho dvora kontrolovať jednak dodržiavanie článku 40 ZEÚ a jednak zákonnosť rozhodnutí Rady prijatých na základe ustanovení týkajúcich sa SZBP, ktoré stanovujú reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám (pozri v tomto zmysle rozsudok z 28. marca 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, body 60 a 81).

37 Súdny dvor spresnil, že pokiaľ ide o akty prijaté na základe ustanovení týkajúcich sa SZBP, práve individuálna povaha týchto aktov umožňuje prístup k súdu Únie v súlade s článkom 275 druhým odsekom ZFEÚ (rozsudok z 28. marca 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, bod 103 a citovaná judikatúra).

38 Článok 2 ods. 2 písm. a) rozhodnutia 2014/512, ktorého pôsobnosť nie je vymedzená odkazom na určité fyzické alebo právnické osoby, ale odkazom na objektívne kritériá, však v každom prípade predstavuje všeobecne záväzné opatrenie, ktoré nepatrí medzi reštriktívne opatrenia uvedené v článku 275 druhom odseku ZFEÚ (pozri analogicky rozsudky z 28. novembra 2013, Rada/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, bod 99, ako aj z 28. marca 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, body 97 a 98).

39 Okrem toho podľa ustálenej judikatúry právomoc Súdneho dvora nie je žiadnym spôsobom obmedzená, pokiaľ ide o nariadenie prijaté na základe článku 215 ZFEÚ, ktorým sú uplatňované pozície Únie prijaté v rámci SZPB. Takéto nariadenia totiž predstavujú akty Únie prijaté na základe Zmluvy o fungovaní EÚ, vo vzťahu ku ktorým súdy Únie disponujú všetkými právomocami, ktoré im priznáva primárne právo Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 28. marca 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, bod 106 a citovanú judikatúru).

40 Tak je to aj v prípade nariadenia č. 833/2014 (pozri v tomto zmysle rozsudok z 28. marca 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, body 105 a 107).

41 Vzhľadom na to, že zákaz poskytovania sprostredkovateľských služieb stanovený v článku 2 ods. 2 písm. a) rozhodnutia 2014/512, ktorý slúži ako základ pre vnútroštátne sankčné opatrenia uložené spoločnosti Neves, nebol v čase skutkových okolností vo veci samej vykonaný v nariadení č. 833/2014, vzniká otázka, či má Súdny dvor právomoc vykladať tento článok 2 ods. 2 písm. a).

42 V tomto kontexte treba preskúmať, či má Súdny dvor právomoc vykladať reštriktívne opatrenie so všeobecnou pôsobnosťou, akým je uvedený článok 2 ods. 2 písm. a), za predpokladu, že toto opatrenie, ktoré slúži ako základ pre vnútroštátne sankčné opatrenia uložené fyzickej alebo právnickej osobe, malo byť vykonané v nariadení na základe článku 215 ZFEÚ, aby sa zabezpečilo jednotné uplatňovanie uvedeného opatrenia na úrovni Únie.

43 V prvom rade, pokiaľ ide o právomoc Súdneho dvora dohliadať na dodržiavanie článku 40 ZEÚ, treba uviesť, že Zmluvy neupravujú žiadny konkrétny spôsob pre výkon takého súdneho dohľadu. Za týchto podmienok sa na taký dohľad vzťahuje všeobecná právomoc, ktorú článok 19 ZEÚ

priznáva Súdnemu dvoru na účely zabezpečenia dodržiavania práva pri výklade a uplatnení Zmlúv (rozsudok z 28. marca 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, bod 62). Článok 19 ods. 3 písm. b) ZEÚ tým, že stanovuje túto všeobecnú právomoc, okrem iného uvádza, že Súdny dvor na základe žiadosti vnútroštátnych súdov rozhoduje v rámci konania o prejudiciálnych otázkach o výklade práva Únie alebo platnosti aktov prijatých inštitúciami Únie.

44 V rámci uvedeného dohľadu v súlade s článkom 40 prvým odsekom ZEÚ Súdnemu dvoru prináleží dbať na to, aby uskutočňovaním SZBP Radou nebolo dotknuté uplatňovanie postupov a rozsah právomocí inštitúcií ustanovených Zmluvami na výkon právomocí Únie podľa Zmluvy o fungovaní EÚ.

45 To predovšetkým znamená dbať na to, aby, pokiaľ ide o vykonanie článku 215 ZFEÚ, ktorý stanovuje prepojenie medzi cieľmi Zmluvy o EÚ v oblasti SZBP a činnosťami Únie, ktoré prinášajú reštriktívne opatrenia spadajúce pod Zmluvu o fungovaní EÚ (pozri v tomto zmysle rozsudky z 19. júla 2012, Parlament/Rada, C-130/10, EU:C:2012:472, bod 59, a zo 6. októbra 2020, Bank Refah Kargaran/Rada, C-134/19 P, EU:C:2020:793, bod 38), Rada nemohla obísť právomoc Súdneho dvora, pokiaľ ide o nariadenie podľa tohto článku.

46 V tejto súvislosti z jasného znenia článku 215 ods. 1 ZFEÚ, najmä z použitia slovesa „prijme“, ktoré sa odlišuje od výrazu „môže prijať“ použitého v odseku 2 tohto článku, vyplýva, že Rade prináleží prijať potrebné opatrenia uvedené v tomto odseku 1 na vykonanie rozhodnutia SZBP, ktorým sa prijíma pozícia Únie týkajúca sa prerušenia alebo obmedzenia hospodárskych a finančných vzťahov s treťou krajinou. Táto inštitúcia sa teda v prípade, na ktorý sa vzťahuje posledný uvedený odsek, nachádza v situácii presne vymedzenej právomoci.

47 V druhom rade z judikatúry Súdneho dvora tiež vyplýva, že pokiaľ ide o akty Únie, ktoré vyvolávajú právne účinky voči tretím stranám, súdne preskúmanie, ktoré Súdnemu dvoru priznávajú Zmluvy, nie je obmedzené kvalifikáciou, povahou ani formou týchto aktov. Pokiaľ teda ide o žalobu o neplatnosť upravenú v článku 263 ZFEÚ, keďže táto žaloba smeruje k zabezpečeniu dodržiavania práva pri výklade a uplatňovaní Zmlúv, možno ju podať vo vzťahu ku všetkým ustanoveniam prijatým inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie bez ohľadu na ich povahu alebo formu, ktoré majú vyvolávať záväzné právne účinky [pozri v tomto zmysle rozsudky z 31. marca 1971, Komisia/Rada, 22/70, EU:C:1971:32, body 40, 42 a 55, ako aj zo 14. júla 2022, Parlament/Rada (Sídlo Európskeho orgánu práce), C-743/19, EU:C:2022:569, bod 36, a citovanú judikatúru].

48 Z vyššie uvedených úvah vyplýva, že právomoc zverená Súdnemu dvoru Zmluvami s cieľom zabezpečiť súdnu ochranu tretích osôb nemôže byť obmedzená okolnosťou, že Rada neprijala všetky potrebné opatrenia na základe článku 215 ods. 1 ZFEÚ, hoci – ako bolo zdôraznené v bode 46 tohto rozsudku – jej právomoc z tohto dôvodu je viazaná.

49 V dôsledku toho musí byť možnosť obrátiť sa na Súdny dvor s návrhom na začatie prejudiciálneho konania podľa Zmlúv, týkajúcim sa nariadenia prijatého na základe článku 215 ods. 1 ZFEÚ, dostupná vo vzťahu ku všetkým ustanoveniam, ktoré mala Rada zahrnúť do takéhoto nariadenia a ktoré slúžia ako základ pre vnútroštátne sankčné opatrenie prijaté voči tretím osobám (pozri analogicky rozsudok z 31. marca 1971, Komisia/Rada, 22/70, EU:C:1971:32, body 38 až 40).

50 Tento záver je podporený hlavným cieľom sledovaným článkom 267 ZFEÚ, ktorým je zabezpečiť jednotné uplatňovanie práva Únie vnútroštátnymi súdmi. Pokiaľ ide o všeobecne záväzné opatrenia, ktoré mala Rada vykonať v nariadení na základe článku 215 ZFEÚ, rozdielny prístup

súdov členských štátov v otázke výkladu takéhoto všeobecne záväzného opatrenia by totiž mohol ohroziť samotnú jednotnosť právneho poriadku Únie a poškodiť základnú požiadavku právnej istoty (pozri analogicky rozsudok z 28. marca 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, bod 80).

51 Výklad uvedený v bode 49 tohto rozsudku tiež umožňuje zabezpečiť nevyhnutnú koherenciu systému súdnej ochrany stanoveného právom Únie. Ako totiž vyplýva z článku 2 ZEÚ, ktorý sa nachádza v spoločných ustanoveniach Zmluvy o EÚ, ako aj z článku 21 ZEÚ týkajúceho sa vonkajšej činnosti Únie, na ktorý odkazuje článok 23 ZEÚ týkajúci sa SZBP, Únia je založená najmä na hodnote právneho štátu. Samotná existencia účinného súdneho preskúmavania na účely dodržania ustanovení práva Únie je súčasťou existencie právneho štátu (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 6. októbra 2020, Bank Refah Kargaran/Rada, C-134/19 P, EU:C:2020:793, body 35 a 36, ako aj citovanú judikatúru).

52 Konanie o návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 19 ods. 3 písm. b) ZEÚ a článku 267 ZFEÚ, ktoré je základom súdneho systému Európskej únie, pritom zásadným spôsobom prispieva k zachovaniu tejto hodnoty [pozri v tomto zmysle stanovisko 2/13 (Pristúpenie Únie k EDĽP) z 18. decembra 2014, EU:C:2014:2454, bod 176 a citovanú judikatúru].

53 Treba sa teda domnievať, že vzhľadom na články 19, 24 a 40 ZEÚ, ako aj článok 215 ods. 1 ZFEÚ v spojení s článkami 2 a 21 ZEÚ má Súdny dvor právomoc rozhodovať v prejudiciálnom konaní podľa článku 267 ZFEÚ o výklade všeobecne záväzného opatrenia aktu prijatého na základe ustanovení týkajúcich sa SZBP za predpokladu, že Rade prináleží vykonať toto opatrenie, ktoré slúži ako základ pre vnútroštátne sankčné opatrenia uložené fyzickej alebo právnickej osobe v nariadení podľa článku 215 ZFEÚ.

54 Práve vzhľadom na tieto úvahy treba posúdiť právomoc Súdneho dvora vykladať článok 2 ods. 2 písm. a) rozhodnutia 2014/512.

55 Treba teda overiť, či zákaz poskytovania sprostredkovateľských služieb v súvislosti s vojenským materiálom stanovený v článku 2 ods. 2 písm. a) rozhodnutia 2014/512 patrí medzi potrebné opatrenia v zmysle článku 215 ods. 1 ZFEÚ, ktoré má prijať Rada, ako vyplýva z bodu 46 tohto rozsudku, ak takéto rozhodnutie stanovuje prerušenie alebo čiastočné alebo úplné obmedzenie hospodárskych a finančných vzťahov s jednou alebo viacerými tretími krajinami na účely vykonania tohto rozhodnutia.

56 V tejto súvislosti stačí konštatovať, že cieľom tohto zákazu je obmedziť schopnosť hospodárskych subjektov uskutočňovať transakcie patriace do pôsobnosti Zmluvy o fungovaní EÚ, takže ho možno vykonať na úrovni Únie len vtedy, ak po ňom nasleduje prijatie nariadenia na základe článku 215 ZFEÚ, aby sa zabezpečilo jeho jednotné uplatňovanie vo všetkých členských štátoch (pozri analogicky rozsudok z 1. marca 2016, National Iranian Oil Company/Rada, C-440/14 P, EU:C:2016:128, bod 54).

57 Zbrane a vojenský materiál uvedené v článku 2 ods. 2 písm. a) rozhodnutia 2014/512, ako aj súvisiace služby totiž patria do pôsobnosti Zmluvy o fungovaní EÚ. Konkrétne, ako Komisia uviedla na pojednávaní, obchod s týmito zbraňami, materiálom a službami patrí do právomoci Únie podľa článkov 114 a 207 ZFEÚ. Uvedené zbrane a materiál, ktoré sú uvedené na Spoločnom zozname vojenského materiálu Európskej únie uvedenom v článku 12 spoločnej pozície 2008/944, ktorý slúži ako referenčný zoznam pre vnútroštátne zoznamy vojenských technológií a materiálu

členských štátov, podliehajú Spoločnému colnému sadzobníku, ako to potvrdzuje nariadenie Rady (ES) č. 150/2003 z 21. januára 2003, ktorým sa odpúšťajú dovozné clá na určité zbrane a vojenské zariadenia (Ú. v. ES L 25, 2003, s. 1; Mim. vyd. 02/013, s. 15).

58 Okrem toho tento záver nemožno spochybniť možnosťou, ktorú členským štátom ponúka článok 346 ods. 1 písm. b) ZFEÚ, ktorý umožňuje každému členskému štátu za určitých podmienok prijať opatrenia, ktoré považuje za nevyhnutné na ochranu základných záujmov vlastnej bezpečnosti a ktoré sú späté s výrobou zbraní, munície a bojového materiálu alebo obchodu s nimi. Ako uviedla Komisia na pojednávaní, táto možnosť nemôže obmedziť viazanú právomoc Rady vyplývajúcu z článku 215 ods. 1 ZFEÚ prijať opatrenia potrebné na to, aby sa v Únii vykonalo prerušenie alebo obmedzenie hospodárskych a finančných vzťahov s treťou krajinou stanovené v rozhodnutí, ktorým sa v tejto súvislosti určuje pozícia Únie.

59 Navyše treba poznamenať, že prijatím nariadenia 2023/1214 Rada zaviedla zákaz poskytovať sprostredkovateľské služby v súvislosti s vojenským materiálom, uvedený v článku 2 ods. 2 písm. a) rozhodnutia 2014/512, čo potvrdzuje, že takéto opatrenie je súčasťou opatrení, ktoré treba prijať v nariadení založenom na článku 215 ods. 1 ZFEÚ.

60 Z toho vyplýva, že tento zákaz poskytovať sprostredkovateľské služby v súvislosti s vojenským materiálom patrí medzi opatrenia potrebné v zmysle článku 215 ods. 1 ZFEÚ na vykonanie tohto rozhodnutia na úrovni Únie, ktoré mala Rada vykonať v nariadení č. 833/2014.

61 Súdny dvor má preto právomoc odpovedať na prejudiciálne otázky.

O prejudiciálnych otázkach

O tretej otázke

62 Svojou treťou otázkou, ktorou sa treba zaoberať v prvom rade, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 2 ods. 2 písm. a) rozhodnutia 2014/512 vykladať v tom zmysle, že zákaz poskytovania sprostredkovateľských služieb uvedený v tomto ustanovení sa uplatňuje aj vtedy, ak vojenský materiál, ktorý je predmetom dotknutej sprostredkovateľskej transakcie, nebol nikdy dovezený na územie členského štátu.

63 Podľa znenia tohto ustanovenia: „Zakazuje sa poskytovať technickú pomoc, sprostredkovateľské služby alebo iné služby v súvislosti vojenskými aktivitami a poskytovať, vyrábať, udržiavať a používať zbrane všetkých druhov a súvisiaceho materiálu vrátane zbraní a streliva, vojenských vozidiel a vybavenia, polovojenského vybavenia a náhradných dielov pre ne, a to priamo alebo nepriamo akejkoľvek fyzickej alebo právnickej osobe, subjektu alebo orgánu v Rusku alebo na použitie v Rusku“.

64 Zo znenia uvedeného ustanovenia, najmä z použitia výrazu „priamo alebo nepriamo“, vyplýva, že zákaz, ktorý stanovuje, sa uplatňuje široko, najmä ak sa sprostredkovateľské služby v súvislosti s vojenským materiálom poskytujú osobe, subjektu alebo orgánu v Rusku, bez toho, aby toto znenie stanovovalo podmienku, ktorá by vyžadovala dovoz tohto zariadenia na územie členského štátu. Podľa uvedeného znenia na rozdiel od toho, čo tvrdí Neves, stačí, aby tieto služby boli priamo alebo nepriamo poskytované hospodárskemu subjektu v Rusku bez ohľadu na konečné miesto určenia uvedeného materiálu.

65 Kontext a ciele právnej úpravy, do ktorej patrí článok 2 ods. 2 písm. a) rozhodnutia 2014/512, potvrdzujú takýto výklad.

66 Hoci toto rozhodnutie neobsahuje ustanovenie vymedzujúce pojem „sprostredkovateľské služby“, nariadenie č. 833/2014, ktoré vykonáva toto rozhodnutie na úrovni Únie, definuje tento pojem vo svojom článku 1 ods. 1 písm. d) a z jeho znenia v tejto súvislosti jasne vyplýva, že nie je stanovená žiadna podmienka týkajúca sa dovozu tovaru, ktorý je predmetom sprostredkovateľskej transakcie, na územie členského štátu.

67 Podľa tohto ustanovenia totiž sprostredkovateľské služby zahŕňajú rokovanie o transakciách alebo dojednávanie transakcií na účely nákupu, predaja alebo dodávky tovaru…, „a to aj z tretej krajiny do akejkoľvek inej tretej krajiny“ alebo predaj alebo nákup tovaru… „vrátane tých, ktoré sa nachádzajú v tretích krajinách, na účely ich prepravy do inej tretej krajiny“.

68 Okrem toho Súdny dvor zdôraznil význam cieľov sledovaných rozhodnutím 2014/512 a nariadením č. 833/2014, ktorými sú ochrana územnej celistvosti, zvrchovanosti a nezávislosti Ukrajiny, ako aj podpora mierového riešenia krízy v tejto krajine, ktoré sú súčasťou širšieho cieľa zachovania mieru a medzinárodnej bezpečnosti (pozri v tomto zmysle rozsudok z 28. marca 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, bod 150).

69 Výklad článku 2 ods. 2 písm. a) tohto rozhodnutia, podľa ktorého sa zákaz uvedený v tomto ustanovení uplatňuje aj vtedy, keď sa dotknuté sprostredkovateľské služby týkajú zbraní a vojenského materiálu, ktoré bez ohľadu na ich konečné miesto určenia neboli dovezené na územie členského štátu, umožňuje zabezpečiť potrebný účinok tohto zákazu a prispieva k dosiahnutiu cieľov uvedeného rozhodnutia uvedených v predchádzajúcom bode tohto rozsudku. Takýto zákaz by sa totiž dal ľahko obísť, ak by na jeho obídenie stačilo, aby zbrane a vojenský materiál boli prepravované bez toho, aby prešli územím Únie.

70 Výklad uvedený v bode 64 tohto rozsudku tiež umožňuje zabezpečiť koherentnosť výkladu práva Únie tým, že pojmu „sprostredkovateľské služby“ uvedenému v rôznych aktoch patriacich do oblasti SZBP priznáva rovnaký rozsah.

71 Z toho vyplýva, že na tretiu otázku treba odpovedať tak, že článok 2 ods. 2 písm. a) rozhodnutia 2014/512 sa má vykladať v tom zmysle, že zákaz poskytovania sprostredkovateľských služieb uvedený v tomto ustanovení sa uplatňuje aj vtedy, ak vojenský materiál, ktorý je predmetom dotknutej sprostredkovateľskej transakcie, nebol nikdy dovezený na územie členského štátu.

O prvej a druhej otázke

72 Na úvod treba na jednej strane uviesť, že svojou prvou a druhou otázkou, ktorými sa treba zaoberať spoločne a v druhom rade, vnútroštátny súd odkázal tak na článok 2 ods. 2 písm. a) rozhodnutia 2014/512, ako aj na články 5 a 7 tohto rozhodnutia. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania však vyplýva, že tieto články 5 a 7 nie sú relevantné vzhľadom na skutkové okolnosti vo veci samej.

73 Uvedený článok 5 sa totiž obmedzuje na uvedenie toho, že Únia nabáda tretie štáty, aby prijali reštriktívne opatrenia podobné tým, aké sa ustanovili v uvedenom rozhodnutí. Pokiaľ ide o uvedený článok 7, týka sa prípadných nárokov v súvislosti s akoukoľvek zmluvou alebo transakciou, ktorých plnenie bolo dotknuté opatreniami uloženými na základe rozhodnutia

2014/512, ktoré by podala jedna z kategórií osôb a subjektov uvedených v tom istom článku 7 ods. 1 písm. a) až c). Podľa informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom sa však spor vo veci samej netýka takéhoto návrhu a Neves nepatrí do žiadnej z týchto kategórií.

74 Na druhej strane z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že tento súd sa tiež pýta na súlad opatrenia zhabania, aké bolo uložené spoločnosti Neves, s vlastníckym právom zaručeným v článku 1 prvého dodatkového protokolu a zakotveným v právnom poriadku Únie v článku 17 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).

75 V dôsledku toho treba konštatovať, že svojou prvou a druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 2 ods. 2 písm. a) rozhodnutia 2014/512 v spojení s vlastníckym právom zakotveným v článku 17 Charty, ako aj so zásadami právnej istoty a zákonnosti trestov vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnemu opatreniu zhabania celého výnosu zo sprostredkovateľskej transakcie uvedenej v tomto článku 2 ods. 2 písm. a), ku ktorému dochádza automaticky po tom, ako príslušné vnútroštátne orgány konštatujú porušenie zákazu uskutočnenia tejto transakcie a povinnosti oznámiť ju.

76 V tejto súvislosti treba v prvom rade pripomenúť, že pri neexistencii zosúladenia právnej úpravy Únie v oblasti sankcií uplatniteľných v prípade nedodržania podmienok stanovených režimom zavedeným touto právnou úpravou členské štáty, ktoré si zachovávajú právo na výber sankcií, musia najmä zabezpečiť, aby boli porušenia práva Únie sankcionované za podmienok – tak hmotnoprávnych, ako aj procesnoprávnych –, ktoré sú podobné podmienkam uplatniteľným na porušenia vnútroštátneho práva obdobnej povahy a dôležitosti a ktoré v každom prípade priznávajú sankcii účinnú, primeranú a odrádzajúcu povahu (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 16. júla 2015, Chmielewski, C-255/14, EU:C:2015:475, bod 21, a z 2. mája 2018, Scialdone, C-574/15, EU:C:2018:295, bod 28, ako aj citovanú judikatúru).

77 Sankčné opatrenia stanovené vnútroštátnou právnou úpravou predovšetkým nesmú ísť nad rámec toho, čo je primerané a potrebné na dosiahnutie cieľov legitímne sledovaných touto právnou úpravou, ani nesmú byť neprimerané týmto cieľom a prísnosť sankcií musí byť tiež primeraná závažnosti porušení, ktoré postihujú, najmä zabezpečením ich skutočne odrádzajúceho účinku (pozri v tomto zmysle rozsudok z 24. februára 2022, Agenzia delle dogane e dei monopoli a Ministero dell'Economia e delle Finanze, C-452/20, EU:C:2022:111, body 37 až 39, ako aj citovanú judikatúru).

78 V druhom rade, pokiaľ ide o vlastnícke právo zakotvené v článku 17 Charty, treba pripomenúť, že podľa odseku 1 tohto článku „Každý má právo vlastniť svoj oprávnene nadobudnutý majetok, užívať ho, nakladať s ním a odkázať ho. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku, s výnimkou verejného záujmu, v prípadoch a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon, pričom musí byť včas vyplatená spravodlivá náhrada. Užívanie majetku môže byť upravené zákonom v nevyhnutnej miere v súlade so všeobecným záujmom“.

79 Ako už Súdny dvor rozhodol, článok 17 Charty predstavuje právnu normu, ktorá priznáva práva jednotlivcom [rozsudok z 21. mája 2019, Komisia/Maďarsko (Užívanie poľnohospodárskych pozemkov), C-235/17, EU:C:2019:432, bod 68 a citovaná judikatúra].

80 V súlade s článkom 52 ods. 3 Charty v rozsahu, v akom táto charta obsahuje práva, ktoré zodpovedajú právam zaručeným v Európskom dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísanom v Ríme 4. novembra 1950, zmysel a rozsah týchto práv je rovnaký ako zmysel a rozsah práv ustanovených v uvedenom dohovore. Toto ustanovenie však nebráni tomu, aby

právo Únie priznávalo širší rozsah ochrany týchto práv. Z toho vyplýva, že na účely výkladu článku 17 Charty treba zohľadniť judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúcu sa článku 1 prvého dodatkového protokolu, ktorý zakotvuje ochranu vlastníckeho práva ako minimálnu hranicu ochrany [pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. mája 2019, Komisia/Maďarsko (Užívanie poľnohospodárskych pozemkov), C-235/17, EU:C:2019:432, bod 72 a citovanú judikatúru].

81 Tak ako Európsky súd pre ľudské práva vždy rozhodol, pokiaľ ide o článok 1 prvého dodatkového protokolu, treba spresniť, že článok 17 ods. 1 Charty obsahuje tri odlišné normy. Prvá, ktorá je vyjadrená v prvej vete tohto posledného uvedeného ustanovenia a má všeobecnú povahu, konkretizuje zásadu ochrany majetku. Druhá, ktorá sa nachádza v druhej vete uvedeného ustanovenia, sa týka zbavenia majetku a podmieňuje ho splnením určitých podmienok. Pokiaľ ide o tretiu normu nachádzajúcu sa v tretej vete toho istého ustanovenia, táto priznáva členským štátom právomoc upraviť užívanie majetku v nevyhnutnej miere v súlade so všeobecným záujmom. Nejde však o pravidlá, medzi ktorými by neexistoval nijaký vzťah. Druhé a tretie pravidlo sa týkajú osobitných príkladov zásahu do vlastníckeho práva a musia sa vykladať s prihliadnutím na zásadu zakotvenú v prvom z týchto pravidiel (rozsudok z 5. mája 2022, BPC Lux 2 a i., C-83/20, EU:C:2022:346, bod 38).

82 V tejto súvislosti z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že na opatrenia zhabania týkajúce sa príjmov z trestného činu alebo nezákonnej činnosti alebo nástroja použitého na spáchanie trestného činu, ktorý nepatrí tretej osobe konajúcej v dobrej viere, sa vo všeobecnosti vzťahuje právna úprava užívania majetku, aj keď samotnou svojou povahou zbavujú osobu jej majetku (pozri najmä rozsudok ESĽP, 24. októbra 1986, Agosi v. Spojené kráľovstvo, CE:ECHR:1986:1024JUD000911880, bod 51; rozsudok ESĽP z 12. mája 2015, Gogitidze a i. v. Gruzínsko, CE:ECHR:2015:0512JUD003686205, bod 94, ako aj rozsudok ESĽP z 15. októbra 2020, Karapetyan v. Gruzínsko, CE:ECHR:2020:1015JUD006123312, bod 32).

83 V prejednávanej veci sa opatrenie zhabania uložené spoločnosti Neves týkalo peňažnej sumy, ktorá jej bola vyplatená na základe zmluvy zo 4. januára 2019 ako platba za dodanie rádiostaníc považovaných za vojenský materiál. Cieľom tohto opatrenia je zabezpečiť dodržiavanie zákazu poskytovať sprostredkovateľské služby v súvislosti s vojenským materiálom, stanoveného rozhodnutím 2014/512 ako reštriktívne opatrenie so všeobecnou pôsobnosťou v reakcii na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine. Uvedené opatrenie tak súvisí so zákazom nákupu a predaja zbraní a vojenského materiálu Rusku, ktorý je tiež stanovený v tomto rozhodnutí, ako aj všeobecnejšie s právnou úpravou týkajúcou sa obchodu so zbraňami.

84 Za týchto podmienok takéto opatrenie zhabania predstavuje obmedzenie výkonu vlastníckeho práva, ktoré patrí do právnej úpravy užívania majetku v zmysle článku 17 ods. 1 tretej vety Charty.

85 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že právo vlastniť majetok zaručené článkom 17 Charty nie je absolútnou výsadou a jeho výkon môže byť predmetom obmedzení opodstatnených cieľmi všeobecného záujmu sledovanými Úniou (rozsudok z 20. septembra 2016, Ledra Advertising a i./Komisia a ECB, C-8/15 P až C-10/15 P, EU:C:2016:701, bod 69).

86 V súlade s článkom 52 ods. 1 Charty však akékoľvek obmedzenie výkonu práv a slobôd uznaných v tejto Charte musí byť ustanovené zákonom, musí rešpektovať ich podstatu a za predpokladu dodržiavania zásady proporcionality musí byť nevyhnutné a skutočne zodpovedať cieľom všeobecného záujmu, ktoré sú uznané Úniou, alebo potrebe ochrany práv a slobôd iných.

87 Po prvé opatrenie zhabania, akým je opatrenie uložené spoločnosti Neves, je stanovené zákonom v zmysle článku 52 ods. 1 Charty. Toto opatrenie sa totiž zakladá na OUG č. 202/2008, ako aj na vnútroštátnom zozname vojenských technológií a materiálu uvedenom v článku 12 spoločnej pozície 2008/944 a stanovenom, pokiaľ ide o Rumunsko, vyhláškami č. 156/2018 a 901/2019.

88 Po druhé, ako vyplýva z judikatúry uvedenej v bode 82 tohto rozsudku, keďže toto opatrenie spadá pod právnu úpravu užívania majetku v zmysle článku 17 ods. 1 tretej vety Charty a nepredstavuje zbavenie majetku v zmysle tohto článku 17 ods. 1 druhej vety, rešpektuje podstatu vlastníckeho práva (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. mája 2022, BPC Lux 2 a i., C-83/20, EU:C:2022:346, bod 53).

89 Po tretie uvedené opatrenie smeruje k dosiahnutiu cieľov sledovaných rozhodnutím 2014/512, ktorých význam zdôraznil Súdny dvor, ako bolo pripomenuté v bode 68 tohto rozsudku, a zodpovedá tak cieľom všeobecného záujmu, ktoré sú uznané Úniou v zmysle článku 52 ods. 1 Charty.

90 Po štvrté, pokiaľ ide o dodržanie zásady proporcionality, v prvom rade sa zdá, že obmedzenie výkonu vlastníckeho práva vyplývajúce z toho istého opatrenia je vhodné na dosiahnutie týchto cieľov.

91 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania totiž vyplýva, že opatrenie zhabania dotknuté vo veci samej, ktoré dopĺňa opatrenie pokuty, bolo prijaté v nadväznosti na konštatovanie príslušných rumunských orgánov o nedodržaní zákazu uskutočniť transakciu vo vzťahu k majetku, ktorý je predmetom medzinárodnej sankcie, ktorý v prejednávanej veci vyplýva z rozhodnutia 2014/512, a povinnosti bezodkladne informovať tieto orgány o tejto transakcii. Uloženie tohto opatrenia zhabania môže odradiť dotknuté hospodárske subjekty od uskutočnenia takýchto transakcií a podnecovať ich k dodržiavaniu tak tohto zákazu, ako aj tejto informačnej povinnosti, ktorá príslušným orgánom členských štátov uľahčuje kontrolu transakcií týkajúcich sa dotknutých výrobkov, v tomto prípade vojenského materiálu.

92 Ďalej, pokiaľ ide o nevyhnutnosť takéhoto opatrenia zhabania, treba uviesť, že maximálna výška pokuty stanovená ako hlavná sankcia vnútroštátnou právnou úpravou dotknutou vo veci samej je 30 000 RON (približne 6 066 eur). Vzhľadom na nízku hornú hranicu tejto pokuty v porovnaní s potenciálne očakávanou hospodárskou výhodou zo sprostredkovateľských transakcií týkajúcich sa vojenského materiálu, samotné uloženie tejto pokuty nemôže stačiť na odradenie hospodárskych subjektov od porušenia zákazu poskytovať sprostredkovateľské služby v súvislosti s takýmto materiálom, ako aj povinnosti informovať o tom príslušné vnútroštátne orgány. Svedčia o tom okolnosti prípadu vo veci samej, keďže podľa informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom odplata za sprostredkovateľskú transakciu, o ktorú ide vo veci samej, dosahovala sumu takmer tri milióny eur.

93 Za týchto okolností sa zdá, že zhabanie celej protihodnoty výnosu zo zakázanej sprostredkovateľskej transakcie je nevyhnutné na skutočné a účinné odradenie hospodárskych subjektov od porušovania zákazu poskytovať sprostredkovateľské služby v súvislosti s vojenským materiálom.

94 Rovnako skutočnosť, že opatrenie zhabania nastupuje automaticky prostredníctvom zápisnice vypracovanej príslušným správnym orgánom, je nevyhnutná na zabezpečenie plnej účinnosti sankcie za porušenie tak zákazu uskutočniť sprostredkovateľskú transakciu podľa článku 2 ods. 2 písm. a) rozhodnutia 2014/512, ako aj povinnosti oznámiť túto transakciu, s výhradou práva na

účinný opravný prostriedok na účely overenia zákonnosti tejto zápisnice a získania prípadného vrátenia zhabaných súm, najmä ak by sa v konečnom dôsledku ukázalo, že na dotknutú transakciu sa tento zákaz nevzťahuje.

95 Pokiaľ ide o takýto opravný prostriedok, treba uviesť, že z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúcej sa článku 1 prvého dodatkového protokolu vyplýva, že v prípadoch, keď je sankcia zhabania uložená nezávisle od odsúdenia v trestnom konaní, je potrebné, aby celé konanie dávalo dotknutej osobe možnosť brániť sa tak pred vnútroštátnymi orgánmi, ktoré jej uložili túto sankciu, ako aj pred súdmi rozhodujúcimi o opravnom prostriedku proti rozhodnutiam týchto orgánov, aby mohli pristúpiť k celkovému preskúmaniu rôznych prítomných záujmov (pozri v tomto zmysle rozsudok ESĽP, 15. októbra 2020, Karapetyan v. Gruzínsko, CE:ECHR:2020:1015JUD006123312, bod 35).

96 V tejto súvislosti musí mať dotknutá osoba najmä primeranú príležitosť predložiť svoju vec príslušným orgánom tak, aby bolo možné účinne napadnúť dotknuté opatrenia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 3. septembra 2008, Kadi a Al Barakaat International Foundation/Rada a Komisia, C-402/05 P a C-415/05 P, EU:C:2008:461, bod 368).

97 Vnútroštátnemu súdu preto prináleží, aby sa ubezpečil, že spoločnosti Neves sa v rámci konania vo veci samej poskytujú dostatočné procesné záruky, najmä pokiaľ ide o preukázanie existencie priestupku, ktorý sa jej vytýka. Konkrétne v rozsahu, v akom táto spoločnosť spochybňuje v prípade rádiostaníc, o ktoré ide vo veci samej, ich povahu vojenského materiálu, sa tento súd musí ubezpečiť, že tieto rádiostanice patria do spoločného zoznamu vojenského materiálu Európskej únie uvedeného v článku 12 spoločnej pozície 2008/944, ktorý slúžil ako referenčný zoznam pre vnútroštátny zoznam týchto materiálov stanovený vyhláškami č. 156/2018 a 901/2019.

98 S výhradou dodržania týchto podmienok, ktoré prináleží overiť vnútroštátnemu súdu, sa nezdá, že by opatrenie zhabania, o aké ide vo veci samej, išlo nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie sledovaných legitímnych cieľov.

99 Napokon, pokiaľ ide o primeranosť takéhoto opatrenia v úzkom zmysle slova a najmä primeranosť jeho prísnosti vo vzťahu k závažnosti porušenia, ktoré má za cieľ sankcionovať, treba uviesť, že hoci sa uvedené opatrenie týka celého výnosu zo zakázanej sprostredkovateľskej transakcie a dochádza k nemu automaticky, výška pokuty, ktorá je súčasťou toho istého opatrenia, sa naopak môže meniť. Okrem toho tieto sankcie sa uplatňujú len na osoby, ktoré sa dozvedeli, že sa nachádzajú v situácii, ktorá si vyžaduje informovanie alebo hlásenie príslušným vnútroštátnym orgánom týkajúce sa majetku, ktorý je predmetom medzinárodnej sankcie, ako to vyplýva z článku 24 ods. 1 a článku 26 ods. 1 písm. b) OUG č. 202/2008. V takejto situácii sú tieto osoby povinné bezodkladne a bez predchádzajúceho oznámenia týmto orgánom neuskutočniť žiadnu inú transakciu týkajúcu sa tohto majetku, než sú transakcie uvedené v tomto nariadení. Týka sa to len osôb, ktoré so znalosťou veci nevykonali toto oznámenie alebo napriek tomu vykonali takúto transakciu.

100 Z týchto skutočností vyplýva, že prísnosť sankcií stanovených vnútroštátnou právnou úpravou, o akú ide vo veci samej, sa zdá byť primeraná závažnosti porušenia, ktoré majú potláčať, s prihliadnutím na dôležitosť sledovaných legitímnych cieľov.

101 Zdá sa teda, že obmedzenie výkonu vlastníckeho práva vyplývajúce z takéhoto opatrenia zhabania je v súlade so zásadou proporcionality, a v dôsledku toho je odôvodnené vzhľadom na podmienky stanovené v článku 52 ods. 1 Charty, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.

102 V treťom rade, pokiaľ ide o všeobecnú zásadu právnej istoty, ktorá je súčasťou všeobecných zásad práva Únie, táto zásada vyžaduje, aby boli právne pravidlá jasné, presné a predvídateľné, pokiaľ ide o ich účinky. Hoci táto zásada bráni retroaktívnemu uplatňovaniu novej právnej normy, teda na situáciu, ktorá existovala pred nadobudnutím jej účinnosti, uvedená zásada vyžaduje, aby bol každý skutkový stav, ak nie je výslovne stanovené inak, riadne posúdený vzhľadom na právne normy, ktoré s ním časovo súvisia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. januára 2022, VYSOČINA WIND, C-181/20, EU:C:2022:51, bod 47 a citovanú judikatúru).

103 Pokiaľ ide o zásadu zákonnosti trestných činov a trestov, ktorá je osobitným vyjadrením všeobecnej zásady právnej istoty a ktorá je zakotvená v článku 49 Charty, vyžaduje najmä, aby zákon jasne vymedzoval porušenia a tresty za ne s cieľom zabezpečiť predvídateľnosť, pokiaľ ide tak o definovanie trestného činu, ako aj určenie trestu [pozri v tomto zmysle rozsudky z 8. marca 2022, Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld (Priamy účinok), C-205/20, EU:C:2022:168, bod 47, a z 24. júla 2023, Lin, C-107/23 PPU, EU:C:2023:606, bod 104, ako aj citovanú judikatúru].

104 Pokiaľ ide o tieto zásady, vnútroštátny súd sa obmedzil na konštatovanie, že Neves tvrdila, že vyhláška č. 901/2019, ktorá stanovila, pokiaľ ide o Rumunsko, vnútroštátny zoznam vojenských technológií a materiálu uvedený v článku 12 spoločnej pozície 2008/944, nebola v čase skutkových okolností vo veci samej účinná, takže sa neuplatňovala na rádiostanice dotknuté vo veci samej, ktoré teda nemožno považovať za vojenský materiál patriaci do kategórie VM 11 tohto zoznamu.

105 V tejto súvislosti treba uviesť, že k tomuto dátumu bol účinný článok 2 ods. 2 písm. a) rozhodnutia 2014/512, ktorý zakazuje poskytovanie sprostredkovateľských služieb v súvislosti s týmto materiálom, ako aj Spoločný zoznam vojenského materiálu Európskej únie uvedený v bode 14 tohto rozsudku. Podľa informácií uvedených v návrhu na začatie prejudiciálneho konania sa zdá, že kategória VM 11 vyhlášky č. 901/2019, ktorá zrušila a nahradila vyhlášku č. 156/2018 účinnú od 5. marca 2018 do 4. júla 2019, bola zhodná s kategóriou VM 11 tejto poslednej uvedenej vyhlášky, takže – ako uviedla Komisia – sa nezdá, že by išlo o retroaktívne uplatnenie novej právnej normy v zmysle judikatúry citovanej v bode 102 tohto rozsudku.

106 Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby v súlade s pravidlami rumunského práva uplatniteľnými v čase skutkových okolností sporu vo veci samej, ktorých určenie a posúdenie patria do výlučnej právomoci tohto súdu, overil, či boli ustanovenia tohto práva preberajúce tento zoznam účinné k tomuto dátumu, ako aj či boli dodržané požiadavky jasnosti a predvídateľnosti uvedené v bodoch 102 a 103 tohto rozsudku.

107 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na prvú a druhú otázku odpovedať tak, že článok 2 ods. 2 písm. a) rozhodnutia 2014/512 v spojení s vlastníckym právom zakotveným v článku 17 Charty, ako aj so zásadami právnej istoty a zákonnosti trestov sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnemu opatreniu zhabania celého výnosu zo sprostredkovateľskej transakcie uvedenej v tomto článku 2 ods. 2 písm. a), ku ktorému dochádza automaticky po tom, ako príslušné vnútroštátne orgány konštatujú porušenie zákazu uskutočnenia tejto transakcie a povinnosti oznámiť ju.

O trovách

108 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

1. **Článok 2 ods. 2 písm. a) rozhodnutia Rady 2014/512/SZBP z 31. júla 2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine, zmeneného rozhodnutím Rady 2014/659/SZBP z 8. septembra 2014,**

   sa má vykladať v tom zmysle, že:

   zákaz poskytovania sprostredkovateľských služieb uvedený v tomto ustanovení sa uplatňuje aj vtedy, ak vojenský materiál, ktorý je predmetom dotknutej sprostredkovateľskej transakcie, nebol nikdy dovezený na územie členského štátu.

2. **Článok 2 ods. 2 písm. a) rozhodnutia 2014/512, zmeneného rozhodnutím 2014/659, v spojení s článkom 17 Charty základných práv Európskej únie, ako aj so zásadami právnej istoty a zákonnosti trestov**

   sa má vykladať v tom zmysle, že:

   nebráni vnútroštátnemu opatreniu zhabania celého výnosu zo sprostredkovateľskej transakcie uvedenej v tomto článku 2 ods. 2 písm. a), ku ktorému dochádza automaticky po tom, ako príslušné vnútroštátne orgány konštatujú porušenie zákazu uskutočnenia tejto transakcie a povinnosti oznámiť ju.

Podpisy